

Kontantantbetalingargrunnurin.

Í seinasta »Føroya Social-Demokrati« var framflutt, at fiskimaðurin við at fáa 80 ÷ 2,5 kr. = 77,50 kr. kontant tilsendar.

4 %	av 77,5 p. a.	$\frac{1}{4} - \frac{31}{12}$	9 mán.	kr. 2,32
4 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{5} - \frac{31}{12}$	8 - - -	2,07
4 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{6} - \frac{31}{12}$	7 - - -	1,81
4 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{7} - \frac{31}{12}$	6 - - -	1,55
4 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{8} - \frac{31}{12}$	5 - - -	1,29
4 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{9} - \frac{31}{12}$	4 - - -	1,03

kr. 10,07

Samstundis rindar fiskimaðurin í kontantbetalingar- og fortjenastutrygging 2,50 × 6 = 15 kr.

Tær 2,50 kr. um mánaðin verða goldnar við sum ávíst at taka tær av teim 80 kr.

Veruleikin er altso tann, at fiskimaðurin fyrri at tryggja sær 80 kr. goldnar kontant um mánaðin, ið hann er á langfara fiskiskapi uttan mun til, um hann skapar lítið og einki ella verður sjúkur og óarbeiðsføtur ella fyrri øðrum óhappi, rindar kr. 15 minus 10,07 = kr. 4,93.

Hvussu mangir fiskimenn hava ikki verið fyrri tí óhappi, at teir vegna sjúku ella fiskaløysi o. a. ikki hava tjent eitt oyra. Hvussu fegnir høvdu teir ikki verið, um teir við at rinda kr. 4,93 høvdu havt tryggjað sær kontant kr. 77,50 um mánaðin tilsíni heima meðan hann lá burturi uttan at vinna eitt oyra.

»Tað kann«, sigur onkur, »bert vera talan um teir ógiffu, sum kunnu seta peningin í sparikassan uppá rentu. Familjupápin má nýta peningin til at bestilla sær vorur fyrri ella rinda eitt-hvørt annað, ið ikki kann bíða. Hann vinnur so stalt ongur sparikassarentur, men má rinda sínar fullu 15 kr. kortini.«

Men hertil er við tað sama at svara, at ein fiskimaður, sum kann keypa sínar vorur kontant við at bestilla tær ella á annan hátt, hann fær soleiðis vørurnar nógv biligari enn sum nú við at »skriva« tær, at hann harvið

hvønn fiskarí mánaða vil, um hann letur peningin senda til sparikassan, í rentum vinna av peningi, hann fær í 6 mánaðar:

vinnur fleiri ferðir 15 kr. Og so sleppur hann burtur úr óskilinum ongatíð at síggja eina krónu!

Eg havi í orðadrátti um málið høyrð sagt, at fiskimaðurin uttan at rinda nakað gjald nú eigur 50 kr. rindaðar um mánaðin, eins og, at fiskimaðurin við at býta frá ígjøgnum Føroya Fiskaexport kann fáa forskot goldið við at læna 50 pct. av veiðuvirðini.

Men hetta er fyrri tað fyrsta nakað sum fyrri flestar fiskimenn bara stendur á pappirinum. Tí fækstu fiskimenn hava fingið 50 kr. goldnar kontant um mánaðin. Nógvir reidarar hava heinavegin ikki verið førir fyrri at goldið henda pening. Og hvussu stórir partur av fiskimenninum hevur bytt frá og fingið orðnað sær forskotsbetaling ígjøgnum Føroya Fiskaexport?

Og fyrri tað næsta: Um fiskimenn nú gjøgnumfordu at býta frá og orðna sær inn til 50 pct. forskot goldið kontant ígjøgnum Fiskaexport, komu teir ikki at fáa 80 kr. um mánaðin, tí belvtin av meðelpartinum hjá fiskimanninum røkkur ikki upp til 80 kr. um mánaðin. Og um hann so liggjusinni kundi lænt inn til 80 kr. um mánaðin í forskot uppá veiðuna, vildi hann í avrokningini fingið avskarvað minst 15 pct. p. a. í rentu av tí lænta peninginum.

Tað vildi verið:

5 %	p. a. av 80 kr. frá	$\frac{1}{4} - \frac{31}{12}$	9 mán	kr. 3,
5 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{5} - \frac{31}{12}$	8 - - -	2, $\frac{2}{3}$
5 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{6} - \frac{31}{12}$	7 - - -	2, $\frac{1}{3}$
5 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{7} - \frac{31}{12}$	6 - - -	2,
5 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{8} - \frac{31}{12}$	5 - - -	1, $\frac{1}{3}$
5 - - - - -	- - - - -	$\frac{1}{9} - \frac{31}{12}$	4 - - -	1, $\frac{1}{3}$

kr. 13

A Føroya lögtingi 1939

Umsókn frá andelsfelagnum „Grønland“ um garanti fyrri eitt lán uppá 50.000 kr.

Edw. Mitens

greiddi frá málinum. Felagið hevði lænt nógv pening til útgærd og til bygging av húsum og goymsluskúrum. Men av tí, at

fiskiskapurin hevur verið heldur ringur, vil lítið verða í part til hvønn fiskimannin, um húsinu skulu rindast í ár. Felagið hevur tí hugsað sær at yvirtikið húsinu og skúrarnar soleiðis, at fiskimenninir koma at rinda teir gjøgnum eitt áramál. Men fyrri at kunna gera tað má felagið læna pening at betala kreditorunum. Felagið loyvir sær tí at søkja tingið um garanti fyrri eitt lán uppá 50.000 kr. Talarin helt, at »risikoið« var stórt; tí vónandi komu tíðirnar at falla soleiðis, at fiskimenninir koma at halda fram við útróðrinum.

P. M. Dam:

Hetta er eitt mál, sum vit javnaðarmenn hava stórsta at-huga fyrri. Javnaðarmenn vilja víðgera málið við vælvild og vera við at leita eftir vegum til at kunna hjálpa útróðrafelaginum á besta hátt. Men fyrri at vit tingmenn kunna taka sakliga stóðu, megu vit fáa nærri frágreiðing um, hvussu gingist hevur hjá útróðramenninum haruppi, hvussu figgjarstandurin er o. s. fr. Tað høyrst, at útróðramenninir høvdu ov lítið av salti, olju og aðrir útgærd við sær upp, hóast meir enn ríkiligt pláss var í skipinum »N. R. Finsen«. Hævar verið trol, sum tíðindi ganga frá? Hava fiskimenninir fingið aftrat har uppi? Eg sigi ikki hetta fyrri at finnst at, men fyrri at fáa greiði á, hvussu landið liggur. Tí hetta er eitt mál, sum interesserar okkum í hægsta stigi, eitt mál sum ikki má detta niður fyrri av óskoytni og gáløysi.

Mitens

greiddi frá, at semjan millum útsendingar fyrri Føroyar og ríkisstjórnina opnaði møguleika fyrri útróðri í Grønlandi. Stovnað varð so eitt andelsfelag, ið fekk eitt lán frá statu uppá 100.000 kr. Felagið sjálvt hevði ein kapital uppá 25.000 kr. Útróðramálið hevði farið planmessigt fram. Hann hevði einki høyrð um, at tað hevði trolíð uppá mat, olju og annað. Útróðramenninir høvdu fingið olju frá grønlandsstýrinum. Fiskiskapurin hevði ikki verið so góður sum ventað. Menn vilja vera við, at einki ár, síðani fiskimenn fóru at fiska har uppi í stóri muni, hevur verið so lítið av fiski við land, sum í ár. Umframt driftsútreiðslur hevur felagið sum sagt bygt hús, sum tað heftir fyrri. Felagið hevur talað við Føroya banka og sparikassan í Havn um eitt lán. Men lánstøðurnar halda, at felagið ikki við teirri ogn, tað hevur, kann geva »bankmessiga sikkurheit«. Felagið søkir tí um tingsins garanti. Hvat ið fiskimenninir koma at

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

vinna í ár, er ikki gott enn at meta um. Tað verður treytað av, hvussu líligt farmagjaldið og hvussu stórir hin endiligi fiskaprísir verður. Kríggj er jú brostið á. Eigarin av »N. R. Finsen« sigur, at fraktsáttmalin er gingin úr gildi. Men felagið heldur fast við sáttmálan, og trætan herum er nú fyrri valdsdómstóli. Vónandi vinna vit. Talarin ventaði, at nettoúrslitið verður nakað tað sama sum hjá sluppmenninum.

A. Samuelsen

segði, at sambandsmenn vilja gera tað, ið gerast kann, fyrri at hjálpa her. Men talarin helt, at hann mátti víðganga, at hann ikki visti besked um heila spursmálið. Sambandsmenn vóru sterkt interesseraði í, at vit framvegis megu verða í stand til at halda fram við útróðrinum í Grønlandi. Hann hevði frætt, at útróðramenninir høvdu verið glaðir við at vera sloppir upp.

Verður jarðarbrúkið ikki mett eftir virði sínum, spyr Jóannes Patursson.

Hví hava Jóannesar menn og meirlutin á lögtingi latið jarðarbrúkið sitið á berum alla ta tíð. teir einsamallir ráddu fyrri borgum?

Í »Krossi« harmast J. Patursson yvir, at hansara broytingaruppskotið um at hækka figgjarnevndaruppskotið um at lata jarðarbrúkslærlingar fáa 1500 kr. í studning til 3000 kr. fall.

Fyrri fyrst skal upplýst:

- 1) Hetta er fyrsta árið figgjarnevndin hevur selt nakað uppskot fram um studning til jarðarbrúkslærlingar — alla ta tíð, J. P. hevur sitið sum limur í hesi nevnd, hevur hann ikki avsett eitt einasta oyra til slikt endamál.
- 2) Tá ið javnaðarmenn og aðrir arbeiddu fyrri við jarðareforminum at veita tí føroyska jarðarbrúkinum 150 — 170.000 kr. um árið, var Jóannes bóndi og hansara menn ímóti.

Tað kenst tí meir en lögði nú at siggja henda andróðursmann

Store Skibstrøjer købes kontant.

Da Føroyskt Heimavirki har modtaget en stor Ordre paa Trøjer til den danske Hær, køber vi dertil egnede Trøjer.

Trøjerne betales ved Antagelsen. Det bemærkes, at kun store Størrelser kan leveres. Eventuelle Leverandører bedes inden de påbegynder Strikningen henvende sig til os for at få nødvendig Besked om Kvalitet, Facon og Størrelse.

Safremt Uld eller Garn ønskes til Strikningen, kan dette faaes ved Henvendelse til os.

Føroyskt Heimavirki

Silvur- og blårevar til sølu.

Tá tað nú er tíð at vissa sær alidjór, vilja vit lata fólk vita, at vit hava fyrsta flokks djór til sølu av Noregis bestu sløgum. Av ungum undan bert tveimum honum var útstillað seinasta heyst 8 djór, hvarav 6 fingi 1. pr. og 2 2. pr. Undan 8 honum fingi vit í vár 50 hvølpar. Vit hava besta útstillings- og hvølparúrslit. — Skinn úr Føroyum, sum ikki vóru seld í London seinasta vetur, vóru nú, aftaná at kríggjð byrjaði seld fyrri 9 pund og upp til 10 pd. 10 sh., so tað visur seg, at kríggjð ikki skaðar skinnprisin.

Nærri frágreiðingar fáast hjá J. O. Reinert, Tórshavn, Telefon 328.

móti jarðarbrúksstudningi knappliga leika firtan yvir ikki at hava fingið víðikið eitt uppskot — men tað líkast honum. Her man okkurt búgva undir.

Gudstænasta.

Alla halganna sunnudag heldur J. Dahl, próstur, gudstænastu í Havnar kirkju. Talvan gongur fyrri Guðs orðs útbreiðsli. — Altargangur kl. 6.

Sama sunnudag heldur Joensen, prestur, gudstænastu í Kirkjubøar kirkju.

Útróður.

Suðuroyingar hava fiskað sera væl í heyst. Sunningar eru teir, ið mest hava fiskað. Einstakir menn hava vunnið frá 150 til 200 kr.

Úr Sorvági sigst eisini frá góðum fiskiskapi og tað sama sigst frá Klakksvík.

Aðrastaðni frá frættist eisini um toluligan fiskiskap.

Um fiskimaðurin nú kundi fingið peningin á henda hátt, hvat ið hann sum ávíst ikki kann, spardi hann 2 kr. Men tað ger hann ikki, tí til tær 13 kr. í rentu koma so útreiðslur fyrri porto, brev, ómaksbetaling fyrri sending av peninginum. Tað vildi verið meir enn 2 kr. — og so hevði fiskimaðurin onga trygging fyrri at fáa nakran pening, ífall veiðan miseydnaðust.

Fiskimaður.